

mentatiecentrum van de Stichting Léon Lesoil. Dit alles werd in de loop van het vijfjarig bestaan aangevuld met schenkingen van militanten en enkele afdelingen van de RAL (Gent, Brussel en Leuven).

Van Ceulen werd in 1936 lid van de Brusselsese afdeling van de Revolutionair Socialistische Partij-Parti Socialiste Révolutionnaire, de partij die de pogingen van Leo Trotski om een Vierde Internationale op te richten ten volle steunde. Van 1947 af was hij lid van het Politiek Bureau van de Parti Communiste Internationaliste, de Belgische afdeling van de Vierde Internationale. Hij was bijgevolg één van de belangrijkste actoren van de intrede van de trotskisten in de BSP en haar jongerenorganisatie, de Jeune Garde Socialiste (JGS). Dankzij dit entrisme slaagde Van Ceulen erin om invloed te hebben op de JGS (hij was lid van het Nationaal Bureau). Hij was ook een van de oprichters van *La Gauche* en zat in het redactiecomité. Na de uitsluiting uit de BSP in 1964 was hij actief in de Union de la Gauche Socialiste, in 1971 richtte hij mee de RAL op en was er militant tot zijn dood in 1989.

Dankzij dit uitzonderlijke traject bezat hij het archief - tenminste wat daarvan overgebleven was - van de trotskistische beweging. De oudste interne stukken dateren daarom van 1936.

Van Ceulen had ook ander materiaal verzameld: enkele socialistische brochures van rond de eeuwwisseling en de jaargang 1907 van *L'Humanité*. Voor de tussenoorlogse periode is het fonds rijk aan propagandamateriaal van de socialistische vakbonden, van communisten, anarchisten, anti-militaristen en uiteraard ook van de trotskisten zelf vanaf 1928. De collectie van de trotskistische periodieken - Belgische, Franse en Nederlandse - is onvolledig.

Bijzonder boeiend is de - onvolledige - verzameling van *La Voie de Lénine* en enkele andere illegale bladen. Vanaf 1945 werd enorm veel materiaal van de verschillende trotskistische partijen bijgehouden. Het aantal interne documenten is beperkt voor de eerste periode (jaren '50) van het entrisme; na 1960 zijn er meer verslagen van de verschillende instanties. Zowel de noodzaak aan een autonome interventie, los van het entrisme, als het groeiend ledental kunnen hierbij een rol gespeeld hebben.

Sommige interne documenten zijn waarschijnlijk uniek, want nog nergens anders opgedoken. De kans dat dit alsnog gebeurt is niet bijster groot, aangezien de groep trotskisten rond 1953 gereduceerd was tot een twintigtal leden. Ook in de periode na de uitrede uit de BSP, bleef Van Ceulen de verzamelaar van intern materiaal en documentatie.

Het laatste deel van zijn archief werd later aangevuld met stortingen van lokale afdelingen en militanten en van het ongebruikte materiaal van het documentatiecentrum.

Het documentatiecentrum stond vanaf 1977 materiaal af aan het archief, zodoende verwaagde de scheidingslijn tussen archief en documentatiecentrum. Die schenkingen bestonden uit interne nationale en internationale bulletins en vooral uit propagandamateriaal van buitenlandse groepen en bevrijdingsorganisaties.

(1) Archief Jef TURF, schriftelijke cursus, 1969-1970, 3e les, p. 11.

(2) LE GRÈVE publiceerde onlangs zijn *Souvenirs d'un militant anti-stalinien* bij La Pensée Universelle (Parijs).

R. DE CONINCK, De inventaris van het archief van de Belgische afdeling van de Vierde Internationale, Gent: AMSAB, 1997, 235 p., 400 fr.